

Bu sanat yapıtı Şam'da Kayısı kapsamında üretilmiştir.

<http://apricotsfromdamascus.net>

Şam'da Kayısı Atıf Akin ve Dilek Winchester tarafından organize edilen bir apexart

İmtiyaz Sergisidir. Daha fazla bilgi için:

<http://apexart.org/exhibitions/akin-winchester.php>

İletişim

delicious@apricotsfromdamascus.net

apexart - istanbul

Şam'da Kayısı Atıf Akin ve Dilek Winchester tarafından organize edilen bir apexart İmtiyaz Sergisidir. Daha fazla bilgi için: http://apexart.org/exhibitions/akin-winchester.php İletişim delicious@apricotsfromdamascus.net

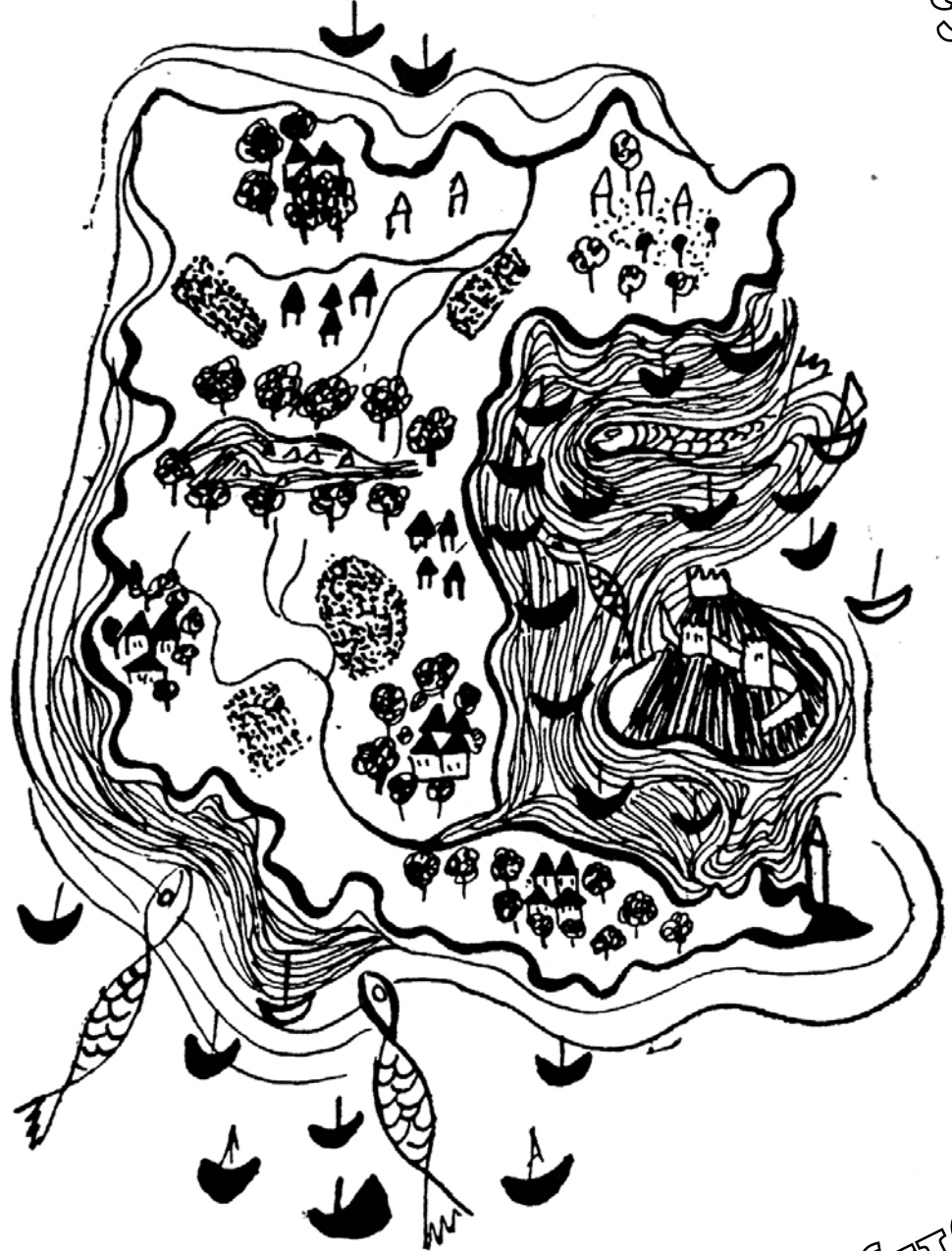
Aralık 2015

İvi Stangali'den mektup var

İvi Stangali, 1942-1949 yılları arasında akademide Bedri Rahmi Eyüboğlu atölyesinde öğrenim görmüş ve 1949-1964 yılları arasında aynı atölyede asistan olarak çalışmış bir sanatçıdır. 1947 yılında kurulan On'lar Grubu'nun kurucu üyelerindedir. Stangali, 12 bin Rum vatandaşın sınır dışı edildiği, 1964 sürgünleri sırasında İstanbul'dan sürgün edilmiş ve yaşamının geri kalanına Atina'da devam etmiştir. Sanatçının üretimi konusunda bugüne ulaşabilen yegâne kaynaklar, resmetmiş olduğu kitaplardır. Bunlar arasında Ütopya (1986), Ateş Yakmak (1953), Cüceler Çarşısı (1955) ve İlyada Destanı (1962) bulunur. En bilineni Yunan vazolarından esinle, Azra Erhat ve A. Kadir'in İlyada çevirisi için yaptığı resimlerdir. Hera Büyüктаşçıyan ve Dilek Winchester bu araştırmayı, içinde İvi Stangali'nin izlerine rastlanan, "20 Dolar, 20 Kilo" ve "Bedri Rahmi Eyüboğlu ve Çağdaşlarından Mektuplar - Biz Mektup Yazardık" sergilerinden yola çıkarak gerçekleştirdiler. Sanatçının üretimini sekteye uğratan sürgün deneyiminin izlerini, Hoca'sına, Atina'ya gelmesinin hemen ardından yazdığı 10 Kasım 1964 tarihli mektubunda rastlayabiliriz. Sonrasında sanat üretimine devam ettiğine dair herhangi bir bulgu bulunmamaktadır. Kadın olması ve taşıdığı kimlik, Stangali'nin kırılğan bir görünmezliğe sahip olmasına neden olmuştur. Elle tutulur verilerle izi sürülemez de, Stangali'nin sanatsal pratiğinin izleri kitap sayfaları arasında saklı kalmıştır. Stangali'nin resmettiği İlyada kitabı yerinden edilen insanlığa hitap ederken, diğer yandan toplumsal, politik ve duygusal anlamda kendisine bir aidiyet alanı yaratmaya çabalayan ve dünyaya farklı gözlerle bakan bir sanatçının yerinden edilmişinin de izlerini taşır.

Bu çalışma, İvi Stangali'nin anısına gerçekleştirilmiştir.

Şam'da Kayısı Sayı 08 İvi Stangali'ye İthafen

Dilek Winchester & Hera Büyüктаşçıyan tarafından organize edilen bir apexart İmtiyaz Sergisidir. Daha fazla bilgi için: http://apexart.org/exhibitions/akin-winchester.php İletişim delicious@apricotsfromdamascus.net

10 Kasım 1964

Sevgili Hocam,

Buraya geleli yirmi gün oldu, size bir tek satır yazamadım. Kim bilir neler düşündünüz! Doğrusu şimdi de zor yazıyorum. İçimde korkunç bir boşluk var, hiçbir şeyle ilgilenemiyorum... Atina güzel şehirdir, fakat bu şartlar altında değil... ev yok, deniz yok ve ikisini de korkunç bir şekilde özleyorum. Resim yapabiliirdim, fakat boyalarım İstanbul'da, burada ise boyalar çok pahalı, yerim de yok.

Ovada uzanan ağaçlı bir tepe sellere nasıl dayanırsa,
Nasıl karşı korsa yok edici akışına koca ırmakların,
Birden bütün suları nasıl yöneltirse ovaya doğru
Akıntının hızı altında hiç sarsılmadan,
Aias'lar da öyle karşı duruyorlardı Troyalıların akınına.

Burada insanları da tanımak istemiyorum, hep İstanbul'dakilerle uğraşıyorum. Atölye...ev... Mühürdar, deniz kıyısı, martıların sesi, Saynur'un damı üzerindeki güvercinler... Yirmi gündür ne deniz, ne güvercin, ne martı sesi, ne de kedi.

Böyle ağlaşıyorlardı şehirde bir baştan bir başa.
Gemilerine, Hellespontos'a varınca Akhalar dağıldı,
Her Akhalı gitti kendi gemisine.

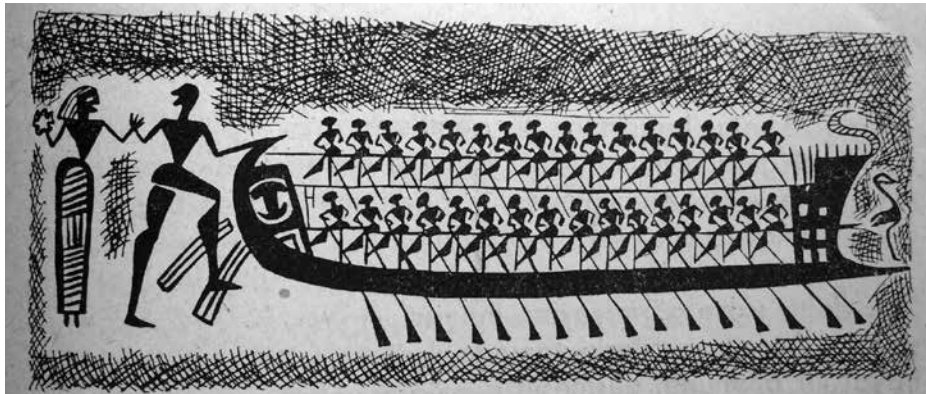
Uçakta bir sürü insan ağlıyordu, herkesten çok ben, fakat Atina Havaalanı'na inmeye başlayınca herkes gülmeye, şakalaşmaya başladı, ben ise...nasıl tarif edeyim bilmiyorum...ölüm gibi bir şey duydum.

...işte tıpkı öyle yanıyordu.
Binlerce öbek ateş parlıyordu ovada.
Elli adam vardı çevresinde her öbeğin.

Gazeteciler, flaşlarla, makinelerle etrafımızı sardılar, boyuna resim filan çekiyorlar.. Ben sırtımı çevirerek onlardan kaçabildim, fakat Maya kurtulamadı. En çok onunla uğraştılar ve birbirlerine göstererek ''Türkiye için tehlikeli insan'' deyip gülüşüyorlardı.

Atreusoğlu, tanrının duacısı Khryses'i saymadı diye
İnsanlar kırılıp gidiyordu birbiri ardısıra.
Khryses kurtarmak için Akhaların elinden kızını
Bir yığın kurtulmalıkla gelmişti tezgiden gemilerinde.

Tatlı, fazla tatlı bir yüzle bakıyorlar, kırılacak eşya imişim gibi konuşuyorlar.

Yuvarlandım gittiydim tam bir gün.
Düştüydüm Lemnos adasına, batan günle,
Birazcık canım kalmıştı, ha çıktı ha çıkacak.

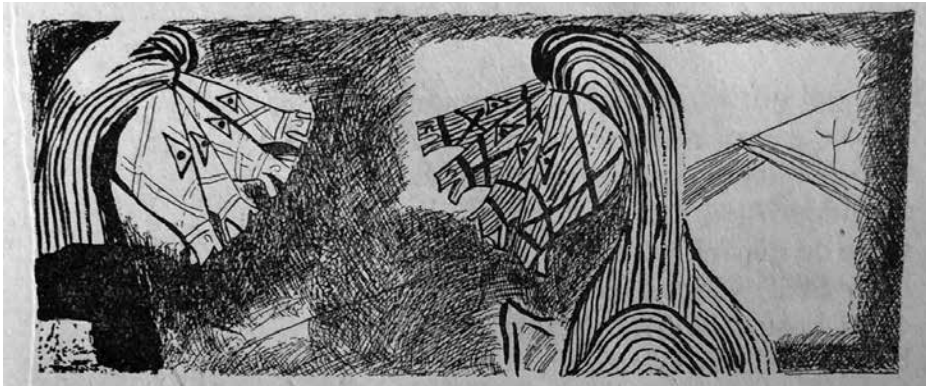
Ama kimseyi tanımak istemiyorum. Yalnız bir hanımla tanıştırmayı becerdi. Bu hanım bana Aliye Hanım'ı hatırlattı. Şarkıcı imiş, şimdi elliye geçti, fakat gene de şarkı söylüyor ama az kazanıyor. Bu hanım beni bir editöre gönderdi, tanıştırdı daha doğrusu; o da beni bir dergi yayınevine gönderecek. Resimlediğim kitaplar yanımdadır, onları göstereceğim.

Sağlam bir duvar mı var belayı savacak?
Duvarlarla çevrili bir şehir yok yakınımızda,
Öcümüzü alacak bir ordu yok ki güvenelim.
Sağlam zırhlı Troyalıların ovasındayız işte,
Denize dayanmışız , çok uzağız baba toprağından...

Hocam İstanbul'a dönebilmek için çareler arayıp duruyorum, fakat şunu anladım; Önce çalışıp para kazanmalıyım, çünkü ister Paris ister Bulgaristan, ister doğrudan doğruya İstanbul'a dönüş parasız olamaz.

“Ne diye kovalarsın beni hızlı adımlarla?
Sen bir ölümlüsün, bense ölümsüz bir tanrı,
Ne diye azgınlık eder, direnirsin böyle,
Benim bir tanrı olduğumu anlayamadın mı?
Şu darmadağın ettiğin Troyalılarla
Artık istemezsin herhal savaşmayı,
İşte onlar sığındılar şehirlerine,
Oysa sen dönüp dolanıyorsun burada.
Kaderin sana bağışladıklarından değilim,
Öldüremezsın beni, bunu anla.”

Nedim ne yapıyor? Nasıl olur da aramadı? Yazacağım Saynur'a da. Teyzeye yazdım, dün cevap aldım. Uzun zaman rahatsızmış, üzülmüş çok, döneceğim diye evin tozunu alıyor, havalandırıyor.

Bana uzun uzun anlatın oraları. Ne yapıyorsunuz, kimleri görüyorsunuz, neye kızılıyorsunuz, neye sevinyorsunuz...

Sakın bana kızmayın, şimdiye kadar yazamadım diye... Çok çok fenayım, anlatamıyorum.

Böyle dedi, ölüm kapladı gözlerini,
Canı çıktı gövdesinden, uçtu gitti Hades'e,
Bıraktı gücünü, gençliğini, kaderine ağlıya ağlıya...

Çok çok sevgilerle,

İvi Stangali